

Referens
Lotta KvistMottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Samrådsredogörelse för detaljplan för Grindstugan (del av fastigheten Snäckstavik 3:110), plan.nr. 75–8

Ärendet

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra byggnation av ca 40 bostadsenheter i form av enbostadshus, parhus, radhus och kedjehus inom del av fastigheten Snäckstavik 3:110.

Samråd

Planförslaget har varit på samråd under tiden 1 februari 2021 till 1 mars 2021. Samtliga planhandlingar har funnits tillgängliga i kommunalhuset samt på kommunens hemsida under denna tid. Förslaget har skickats till alla berörda remissinstanser, fastighetsägare och hyresgäster enligt upprättad sändlista.

Sammanfattning av inkomna synpunkter

På grund av framför allt Trafikverkets yttrande som får medhåll av Länsstyrelsen men också med anledning av Trafikförvaltningens, Socialförvaltningens och Kagghamra väg- och tomtägarförening så verkar Samhällsbyggnadsförvaltningen för att göra en åtgärdsvalstudie tillsammans med Trafikverket för väg 570. Detta för att identifiera lämpliga åtgärdsförslag och säkerställa fortsatt hantering med involverade aktörer genom överenskommelser och eventuella avtal. Samhällsbyggnadsförvaltningen ämnar i samband med detta också planera för en belyst GC-väg mellan Kagghamra och väg 569, buss 727, station Bergavägen. Vid busshållplatsen Bergavägen planeras det för en väderskyddad cykelparkering. Detta föranleder att det ritas in en gång- och cykelväg i plankartan.

På grund av Trafikverkets yttrande så kommer också avfallsstationen att flyttas in i området i stället för att ligga intill väg 570 där den låg i samrådsförslaget samt så kommer plangränsen också flyttas för att inte inskränka på vägområdet för väg 570.

Som ett resultat av Vattenfalls yttrande kommer ett E-område på 10 gånger 10 meter ritas in i plankartan samt ett I-område för befintlig 24 kV luftledning med en bredd på 20 meter. Inom dessa områden får ingen byggnad eller annan

anläggning etableras. Därför har några garage och Grindstugans fristående byggnad för toalett och dusch flyttas.

En byggrätt läggs till i plankartan för ett servicehus som kan inrymma en gemensam bergvärmeanläggning för radhusen och kedjehusen.

På begäran av Länsstyrelsen så kommer de avskärande dikena illustreras i plankartan. På Länsstyrelsens inrådan kommer också en artinventering utföras i vår och den kommer att vara klar efter granskningsskedet. Exploatören är medveten om att detta kan leda till omtag av planförslaget.

Totalt har 13 yttranden kommit in under samrådet. Samtliga finns att tillgå i sin helhet på samhällsbyggnadsförvaltningen.

Inkomna yttranden inom samråd

Nummer	Avsändare	Datum	Sida
S1	Socialförvaltningen, SBF/2018:00213-32	2021-02-10	3
S2	Södertörns brandförsvärsförbund, SBF/2018:00213-33	2021-02-18	6
S3	S1. Vattenfall eldistribution SBF/2018:00213-34	2021-02-17	7
S4	Ej sakägare. SBF/2018:00213-35	2021-02-17	8
S5	Post Nord. SBF/2018:00213-36	2021-02-18	9
S6	Ej sakägare. SBF/2018:00213-37	2021-02-22	9
S7	Södertörns fjärrvärme AB. SBF/2018:00213-38	2021-02-26	12
S8	Lantmäteriet. SBF/2018:00213-39	2021-02-26	12
S9	Trafikförvaltningen. SBF/2018:00213-40	2021-02-26	14

Nummer	Avsändare	Datum	Sida
S10	Kagghamra tomtägarförening och Kagghamra samfällighetsförening. SBF/2018:00213-42	2021-02-26	15
S11	Enheten för geografisk information SBF/2018:00213-44	2021-02-26	17
S12	Trafikverket, SBF/2018:00213-45	2021-03-01	17
S13	Länsstyrelsen, SBF/2018:00213-56	2021-04-16	24

S1. Socialförvaltningen, SBF/2018:00213-32

- Positivt med närhet till natur- och kulturmiljö

Att vistas i naturen påverkar flera hälsoaspekter positivt. Det handlar dels om att det främjar fysisk aktivitet, även det psykiska välbefinnandet ökar. Kontakt med naturen kan bidra till minskad stress, ökad mental återhämtning med mera. Forskning visar också att barn som leker i naturnära områden får bättre koncentrationsförmåga, uppmärksamhet och självdisciplin.

Tillgång till grönområden underlättar också sociala kontakter mellan människor, och kan spela en viktig roll i att skapa möten mellan människor. Detaljplanen innebär att området kommer att bibehålla en naturnära karaktär, och att befintliga natur- och kulturmiljövärden ska värnas och utvecklas. Socialförvaltningen anser att det är mycket positivt att planen betonar betydelsen av att inte inskränka allmänhetens tillgång till omgivande natur. Det är också positivt att planen innebär att den störning bostadsområdet skulle kunna innebära för den som nyttjar den närliggande naturen minimeras genom att skapa gröna ridåer och anpassa bebyggelsen för att smälta in i omgivningarna.

- Positivt med fler bostäder men liten variation

Det råder bostadsbrist i hela Stockholms län, och så även i Botkyrka. Bostadsbristen är framför allt av en strukturell karaktär, vilket beror på att det saknas bostäder för personer som till exempel har en låg inkomst, får försörjningsstöd eller har betalningsanmärkningar. Samtidigt är Botkyrka en segregerad kommun, där billigare hyresrätter är koncentrerade till vissa områden medan äganderätter och bostadsrätter huvudsakligen finns i andra delar av kommunen. Segregationen och bostadsbristen har negativa effekter bland annat för individers hälsa, upplevelse av trygghet och gemenskapen i samhället, och i Ett hållbart Botkyrka pekar kommunen ut blandad bebyggelse ut som centralt för att minska segregationen. Bland annat behövs en variation av boendeformer.

Att skapa en varierad bebyggelse och samtidigt bibehålla natur- och kulturvärden är en balansgång, inte minst i det aktuella planområdet som präglas av glest bebyggda skogs-, odlings- och hagmarker med undantag av Kagghamra tomtområde. Planen innebär viss variation i bebyggelsen, där enbostadshus blandas med parhus, kedjehus och radhus. Därigenom skapas vissa förutsättningar för en mer blandad befolkning i området, än om området enbart skulle bebyggas med enbostadshus.

Den maximala bruttoarean är 150 kvadratmeter i samtliga bebyggelseformer. Det innebär att de bostäder som uppförs sannolikt kommer att vara mest attraktiva för barnfamiljer, som önskar större boyta än till exempel ensamhushåll eller hushåll utan barn. Det är sannolikt att de upplåtelseformer som främst kommer att vara aktuella är äganderätter och bostadsrätter. Det skulle innebära att den delen av befolkningen som inte kan eller vill köpa sitt boende inte har möjlighet att bosätta sig i området.

Samtidigt råder brist på alla slags upplåtelseformer för bostäder, och tillkomst av nya bostäder kan ge upphov till flyttkedjor som gör bostäder tillgängliga för personer som behöver en annan slags boende. Även om förslaget till detaljplan inte kan sägas bidra till att minska segregationen i kommunen, bidrar den till att öka antalet bostäder i kommunen, vilket socialförvaltningen bedömer vara positivt.

- Dålig tillgång till kollektivtrafik kan leda till bilberoende

Det saknas tillgång till kollektivtrafik i direkt anslutning till planområdet, den närmsta busshållplatsen finns en kilometer bort, och har en turtäthet om en buss varannan timme under lågtrafik och en gång i timmen tätare under rusningstrafik. Två kilometer bort finns en busshållplats där bussen passerar ungefär en gång i timmen hela dagen fram till 19-tiden.

Tillgång till offentlig och kommersiell service, som förskolor, livsmedelsbutiker och bibliotek, finns en knapp mil från området. Anslutande kollektivtrafik mot Stockholm finns i Tumba, en och en halv mil från området. Undersökningar visar att de vanligaste orsakerna till att människor väljer att ta bilen i stället för att använda kollektivtrafik är att kollektivtrafikens tider inte passar och att det inte finns kollektivtrafik i närheten. Kombinationen av avstånd till busshållplats, service, anslutande kollektivtrafik och förhållandevis gles kollektivtrafik riskerar att leda till att de som bosätter sig i området upplever att de blir beroende av egen bil för att klara sin vardag. Ytterligare en aspekt som påverkar människors benägenhet att nyttja kollektivtrafik är möjligheten att tryggt kunna ta sig till och från angöringsplatsen. I dagsläget saknas gång- och

cykelväg mellan området och busshållplatserna, vilket innebär att gångtrafikanter och cyklister behöver dela vägbana med biltrafiken. Det innebär en förhöjd olycksrisk, i synnerhet om de oskyddade trafikanterna är barn. Förutsättningarna att nyttja kollektivtrafiken kommer dock att förbättras i och med den gång- och cykelväg som ska anläggas mellan området och busshållplatsen på väg 225. Mellan området och den närmsta busshållplatsen planeras ingen gång- och cykelväg, vilket innebär att oskyddade trafikanter även fortsättningsvis kommer att behöva dela vägbana med biltrafiken. Det framgår inte av detaljplanen om vägbelysning planeras längs gång- och cykelvägen. Belysning ökar både säkerheten och upplevelsen av trygghet, och har därför stor betydelse för hur människor uppfattar en plats.

Socialförvaltningen ser positivt på att planen omfattar anläggning av gång- och cykelväg mellan planområdet och busshållplatsen på väg 225, och den ökade säkerhet det medför för oskyddade trafikanter. Socialförvaltningen vill också framhålla att det vore gynnsamt att även anlägga gång- och cykelväg mellan området och busshållplats på väg 569. Tillgång till gång- och cykelbanor är särskilt viktiga ur ett barnperspektiv.

Vidare vill socialförvaltningen betona betydelsen av belysning längs med gång- och cykelvägen, för att öka säkerheten och upplevelsen av trygghet hos dem som använder vägen och därmed öka benägenheten att nyttja kollektivtrafiken.

- Barnkonsekvensanalys

God tillgång till grönområden är positivt för barns utveckling, och detaljplanen skapar rika möjligheter för de barn som bor i området att vistas i naturen. Detaljplanen bedöms tillgodose behovet av tillgång till gröna miljöer i stor utsträckning. I ett långsiktigt perspektiv är det bra både för det enskilda barnet och det omgivande samhället att möta personer med annan bakgrund och livsvillkor, då det bland annat bidrar till ökad upplevelse av trygghet och social sammanhållning. Detaljplanen kan inte anses bidra till att minska segregationen inom kommunen, då den bebyggelse som planen medger är förhållandevis ensidig. I detta avseende finns en risk för att detaljplanen inte uppfyller barns bästa. I takt med att barn blir äldre ökar deras behov av att självständigt kunna ta sig till skola, fritidsaktiviteter och för att träffa vänner. Platsens läge bidrar till att göra de barn som bor i området beroende av skjuts av förälder eller annan vuxen som kan skjutsa, eller av kollektivtrafik. Belyst gång- och cykelväg till och från kollektivtrafikens ankningsplatser är en förutsättning för att barn och unga på ett tryggt sätt ska kunna förflytta sig mellan bostadsområdet och

kollektivtrafikens angränsningsplatser. För att tillgodose barns behov av transporter i vardagen krävs säkra vägförbindelser för oskyddade trafikanter säkerställas.

Socialförvaltningen tillstyrker förslag till detaljplan för Grindstugan.

Kommentar: Samhällsbyggnadsförvaltningen ämnar bygga en belyst GC-väg från Kagghamra till väg 569, buss 727, station Bergavägen. Inte till väg 225. Vid busshållplatsen Bergavägen planeras det för en väderskyddad cykelparkering.

S2. Södertörns brandförsvarsförbund, SBF/2018:00213–33

Södertörns brandförsvarsförbund har tagit del av förslaget till detaljplan. Enligt handlingar som brandförsvaret tagit del av är förslaget att bebyggelsen i huvudsak ska utföras i trämaterial. Utifrån Samrådshandlingen framgår följande ”Fasader ska utföras i trä och huvudsakligt takmaterial ska vara tegel eller trä. Kulörer ska vara dova jordkulörer i matt glans som inte sticker ut i kulturlandskapet/skogslandskapet, även omålade fasader i trä samt järnvitriol tillåts. Tak skall bestå av svart tegeltak eller grånat trätak”. Området är beläget utanför tätort och den uppskattade insatstiden (från det att larmet kommer in till SOS centralen och första enhet (brandbil) är på plats och en räddningsinsats kan påbörjas) uppskattas till runt 20 minuter. Brandförsvarets erfarenhet av bränder i radhus som är utförda i trämaterial är att en brand som uppstår i en bostad snabbt kan sprida sig till omgivande bostäder i samma radhuslänga med stora skador som följd. Mot bakgrund av lång insatstid och valt utförande-material, trä vill brandförsvaret medvetengöra följande synpunkter i processen att ur ett brandskyddsperspektiv är valt material, trä mindre lämpligt. Fasader och tak för större sammanhängande bebyggelse som radhus bör istället utföras av obrännbart material. Särskild vikt bör också läggas på takkonstruktionen där den brandtekniska avskiljningen bör följa respektive enskild bostad på sådant sätt att avskiljningen följer hela bostaden hela vägen upp i vertikalplanet dvs. att eventuell vind blir brandtekniskt avskild för varje enskild bostad och inte utförs som en hel sammanhängande vind gemensam för alla bostäder. Även planerade parhus bör beaktas på liknande sätt avseende brandskyddet.

Kommentar: Samhällsbyggnadsförvaltningen har valt att behålla all bebyggelse i trä. Vi tar dock ert yttrande i beaktande och tillför planbeskrivningen information om att radhus och kedjehus ska ha förstärkt brandskydd med

brandskyddad träfasad för att möjliggöra bättre förutsättningar för räddningstjänsten att begränsa skadorna vid en eventuell brand då insatstiden för räddningstjänsten är längre än normalt.

Vad avser brandvattenförsörjning kan detta utföras som ett s.k. alternativt brandvattensystem och utföras enligt brandförsvarets PM 608. Detta innebär att längre avstånd mellan brandposterna är godtagbart och transport av släckvatten sker med tankbil. I princip innebär det att brandvatten kan hämtas från eventuellt befintliga brandposter belägna utanför området (om det finns sådana som uppfyller kraven enligt PM 608). Oavsett om användbara brandposter finns utanför området eller inte (såvida det inte finns brandposter i områdets direkta närhet) förespråkar brandförsvaret att brandpost/brandposter placeras inom det planerade området och att dessa då lämpligen placeras i närhet till radhusen. Brandförsvaret har ingen kännedom om att andra risker som transporter av farligt gods, industrier eller liknande förekommer som kan påverka området.

Kommentar: Brandposter skall placeras i anslutning till väg 570 eftersom ledningsnätet uppe i området inte har tillräcklig kapacitet för en brandpost. Centralt i området ska en spolpost placeras för underhåll av ledningsnätet men de har inte samma flödeskapacitet.

S3. Vattenfall eldistribution SBF/2018:00213–34

Vattenfall Eldistribution önskar att det under rubrik ”Teknisk försörjning” kompletteras med: ”El att Vattenfall Eldistribution är elnätägare”. Vattenfall Eldistribution önskar att det läggs in ett l-område för befintlig 24 kV luftledning med en bredd på 20 meter. Inom detta område får ingen byggnad eller annan anläggning etableras. Alternativt måste denna ledning flyttas/byggas om. Detta utförs av Vattenfall Eldistribution men beställs och bekostas av exploatören. Vattenfall Eldistribution önskar att det läggs in ett E-område (E = transformatorstation) 10 gånger 10 meter stort centralt i planen för en transformatorstation som ska försörja planerad bebyggelse med elenergi. Lågspänningsledningarna från vår transformatorstation ut till kund bör här ej över 300 meter därför är det viktigt att E-området placeras centralt inom området.

Vattenfall Eldistribution förutsätter att elnätanläggningar som erfordras för att försörja planerad bebyggelse med elenergi kan förläggas och placeras inom allmän naturmark och gatumark. Vattenfall Eldistribution vill informera om

följande: En eventuell flytt/förändringar av befintliga elnätanläggningar utförs av Vattenfall Eldistribution, men bekostas av exploitören. Offert på eventuella el-serviser, både byggkraft och permanent servis, beställs via <https://www.vattenfalleldistribution.se/el-hem-till-dig/> eller på telefon: 020-82 10 00. Vid eventuella schaktningsarbeten skall kabelutsättning begäras. Detta beställs via Post och telestyrelsens www.ledningskollen.se När du ska bygga, fälla träd, schakta eller spränga nära våra ledningar så glöm inte att beställa bevakning. Då är vi med på plats under arbetets gång och ser till att inga skador uppstår. Formulär: <https://www.vattenfalleldistribution.se/foretag/kundservice/formular/bestall-bevakning/>

Vid ny infart till fastigheten skall befintlig markkabel förläggas i rör, bekostas av exploitören. Detta beställs samtidigt som beställning av el-serviser. Befintliga elnätanläggningar måste hållas tillgängliga under alla skeden av plangenomförandet. Någon anläggning, tex byggnad, får inte uppföras invid eller över elnätanläggning tillhörande Vattenfall Eldistribution så att gällande säkerhetsavstånd inte hålls.

Kommentar:

- *Teknisk försörjning” kompletteras med: ”El att Vattenfall Eldistribution är elnätägare”.*
- *Ett I-område kommer att läggas in i planen och ingen bebyggelse kommer att placeras inom detta område.*
- *Ett E-område för en transformatorstation kommer också läggas in i plankartan.*

S4. Ej sakägare. SBF/2018:00213-35

Åsikt kring planer på att bygga bostadsområden på Grödingelandet, Snäckstavig/Grindstugan. Med i planeringsprocessen borde då finnas en utbyggnad av gång- och cykelväg längs vägen ut mot Skansundet. Vägen är farlig och har redan väldigt mycket trafik. Det finns inget säkert sätt att ta sig mellan de olika områdena till fots eller cykel. Även busstrafikens täthet borde ses över då. Som det ser ut idag är man beroende av bil om man inte har arbetstider som passar de få bussarna samt att det inte finns ett säkert sätt att cykla eller gå.

Kommentar: Samhällsbyggnadsförvaltningen ämnar bygga en belyst GC-väg från Kagghamra till väg 569, buss 727, station Bergavägen. Vid busshållplat-

sen Bergavägen planeras det för en väderskyddad cykelparkering. Det är Trafikförvaltningen som ansvarar för busstrafikens turtäthet.

S5. Post Nord. SBF/2018:00213–36

PostNord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är Postnord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar Postnord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området. Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt, trafiksäkert och med hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras. Vid nybyggnation av villor/radhus och verksamhetsområden placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox på entréplan. Kontakta PostNord i god tid på utdelningsforbattningar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation. En placering som inte är godkänd leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Kommentar: Exploatören informeras om Postnords synpunkter och ombeds att ta kontakt med Postnord i samband med byggnation.

S6. Ej sakägare. SBF/2018:00213–37

Jag har gått igenom det nya detaljplaneförslaget i planbeskrivningen daterad 2020-11-09, avseende förtätning vid Kagghamra, Grindstugan Snäckstavik 3:110 och vill lämna mina synpunkter. Inkopierad i detta mail är även Naturskyddsföreningen Botkyrka Salem som jag är medlem i och som jag hoppas ska uppmärksamma detta eftersom det kommer innebära en begränsning för oss djur- och naturintresserade att besöka våtmarken och naturen, samt påverka befintligt naturliv när området kommer förvandlas till en tätbebyggd förort till Tumba. I planförslagets presentation hänvisas till vissa utdrag ur Botkyrka kommuns egen Översiktsplan 2040 men viktiga delar från översiktsplanen har däremot inte omnämnts eller efterföljts, se nedan punkter i kursiv stil.

Första raden i planbeskrivningen säger ”Aktuell detaljplan ska tillåta variation och husen ska anpassas till terrängen och kulturlandskapet”. Hur väl anser Botkyrka kommun och Samhällsbyggnadsnämnden att det efterföljs med tanke på att det ska klämmas in 45 nya bostäder på en liten areal med bland annat

radhus på tomter om 245 kvm? Var finns liknande bebyggda kulturlandskap med landsbygdskaraktär i Sverige?

Kommunens avsikter för landsbygden som helhet (sid 112 i Översiktsplanen 2040). • Ta till vara landsbygdskaraktären, slå vakt om värdefulla natur- och kulturmiljövärden och fortsätta att utveckla värden för besök, aktiviteter och naturupplevelser • Säga nej till fortsatt spridning av bebyggelsen men låta landsbygden leva genom att ge utrymme för nya bostäder och fler verksamheter i angivna delar av Grödingelandet. • Erbjud service som skolskjuts, hemtjänst och mindre enheter av barnomsorg och äldreomsorg. Kommunal service finns i första hand inom stadsbygden – för Grödinges del i Vårsta. Vi bejakar privata initiativ att driva förskolor och skolor på landsbygden. • Förbättra trafiksäkerheten och säkerheten för oskyddade trafikanter på vägarna. De boendes behov går före genomfart och framkomlighet för tunga transporter. • Förbättra allmänhetens tillgång till storstadsnatur, se till att landsbygden i Botkyrka känns välkomnande. Landsbygden är som stadsbygden till för alla.

Det har gjorts en naturinventering men jag hittar ingen inventering om befintligt djur- och fågelliv och vilken påverkan ett nytt tätbebyggt förortsområde kommer påverka faunan? Vilka arter finns och bor i området osv. Vem skyddar Kattugglan som håller till i den sydöstra delen av området, intill bäcken? Den är till glädje för oss djurintresserade med sitt lockrop på vårvintern och även att få studera den när den rör sig kring Grindstugan och våtmarken.

För mig är det skrämmande att Botkyrka kommun konsekvent begränsar möjligheten för oss boende i Kagghamra och Sibble och övriga besökare, tillgång till naturområden som finns i anslutning till våra bostäder. Naturen kring Kagghamra är åker- och hagmark och skogsstutningar. Strövområden för familjen är i stort sett begränsad till Sörmlandsleden och Grindstugans skogsområden som är en spännande lekplats för barnen i de stora klipporna på sydvästra delen av området. Det förstår ni säkert att det inte är tilltalande eller rofyllt att ströva omkring i markerna och plocka svamp och bär intill 45 bofasta familjer i närheten, men den bullernivå som givetvis detta nya område kommer innebära. Hela naturupplevelsen försvinner och att ta sig upp till norra delen av grusvägen (ovanför bostadsområdet) kräver att man passerar bostäder och möts av trafik så hela naturupplevelsen är uttraderad. Att söka alternativa vägar att ta sig fram är inte så lätt med den terräng som finns i anslutning till Sörmlandsleden. Botkyrka kommuns egen Fältbuss med ungdomar från Botkyrka besöker våtmarken Snäckstavik flera gånger under sommaren. Ska det stoppas pga. av avsaknad av lämplig parkering för bussen, utan att ytterligare

avverkning och markarbeten ska förstöra befintligt landskap ännu mer? Jag besöker ofta detta område och har nu noggrant tittat på var det skulle vara möjligt att anlägga den stig/väg för oss naturintresserade ta sig runt Grindstugan och jag kan inte se att det skulle vara möjligt utan ytterligare påverkan/förstörelse av området.

Jag vet inte om Botkyrka kommun varit på plats och gjort fältbesök och samtidigt åkt väg 570 i båda riktningar till/från väg 225 och väg 569? Den topografi som råder här ute medför att ingen SL buss någonsin kommer att kunna ta sig fram på väg 570, inte ens skolbussen åker väg 570. Det spelar ingen roll om vägarna är 20 meter breda, backarna utgör en stor fara. Det är av den anledningen vi som bor i Kagghamra Tomtområde lyckats få Trafikverket att förbjuda genomfart av tung trafik på väg 570. Varje år förkommer det att tung trafik har fastnat eller åkt av i backarna och medfört stora risker för oss boende, både som bilist och gångtrafikanter (bl a barn som går till och från busshållplatsen morgon/kväll). Innan frågan med kollektivtrafik är utredd en gång för alla, ska det INTE byggas nya bostadsområden som enbart möjliggör bilburna! Enligt Trafikutredningen av WSP som bifogas planbeskrivningen är det inte troligt att någon ny bussförbindelse på väg 570 kommer att planeras med anledning av de nya detaljplaneförslagen med förtätning. Detta framgår inte tydligt av planbeskrivningen utan Botkyrka kommun hänvisar istället att det är upp till SL att utreda. Det är motstridiga uppgifter i planbeskrivningen jämfört med trafikutredningen (som jag tror överensstämmer bättre med verkligheten). Det är det 1,3 km från Grindstugan till busshållplats Bergavägen väg 569 med 17 min promenad. Det är minst ca 2,2 km från Grindstugan till busshållplats Dalsta väg 225. Jag kan garantera att ingen kommer promenera eller cykla till Dalsta om man inte är elitidrottare. Det känns ytterst otroligt att Trafikverket kommer satsa pengar på att bygga ut väg 570 med trottoarer, cykelbana och gatubelysning. När man väl tagit sig med cykel eller till fots och kommer upp på landsvägen 569 eller 225, finns varken cykelbana, trottoarer eller gatubelysning. Det innebär att man är helt oskyddad på den väg som har ett mycket större trafikflöde med den ökade tunga trafiken som vi ser. I samband med VA-utbyggnaden Sibble, Eldtomta och Kagghamra till Vårsta, var det ett ypperligt tillfälle för kommunen att investera i en cykelbana längs väg 569 när det ändå pågick en entreprenad. Men icke – det blev det inget av med. Här har kommunen schabblat bort en fantastisk möjlighet att uppfylla miljökraven.

Detta nya förortsområde om 45 bostäder, placerade mitt ute i skogen med så små tomter som 240 kvm, anser jag inte vara förenligt med Botkyrka kommuns egen Översiktsplan 2040, att bevara landsbygdskaraktären. För mig är

detta att jämföra med norra Botkyrka. I jämförelse med övriga närliggande detaljplaner för Kagghamra och Sibble, anges minsta fastighetsstorlek ligga på 1800 kvm. Jag vill återropa likhetsprincipen för Grindstugan! Min önskan är att det inte ska byggas någonting mer runt Kagghamra, om det ändå ska göras MINSKA antalet nya bostäder och bejaka kommunens eget löfte att behålla landsbygdskaraktären. Försök inte omvandla landsbygden till förorter till Tumba!

Summerat kan jag säga att det kan inte enbart vara nya bostadsområden som genererar pengar till både markägare och skatteintäkter till kommunen som ska styra allas vår framtid. Vi som redan bor här i harmoni med naturen trycks undan, begränsas och ser djur och natur försvinna/dra sig undan. Det kommer bli ett mycket fattigt och enformigt liv här ute för de som inte vill leva ett storstadsliv. Se till att efterleva er egen Översiktsplan 2040 och sluta upp med att utplåna Grödinge Landsbygd- lämna kvar området till kommande generationer att njuta av!

Kommentar: Detaljplaneförslaget följer översiktsplanens intentioner av förnyelse och förtätning som gäller Grödinge och landsbygden i övrigt. I översiktsplanen är området utpekade för att ge utrymme till nya bostäder på landsbygden. Den nya bebyggelsens läge och placering ska harmoniera med kulturmiljön och landskapet och det anser Samhällsbyggnadsförvaltningen att planförslaget gör. De små tomtstorlekarna beror på att Samhällsbyggnadsförvaltningen inte vill ta för mycket naturmark i anspråk. Samhällsbyggnadsförvaltningen anser inte att ca 40 bostäder kommer att ge en förortskänsla utan snarare en bykänsla.

En artinventering kommer att göras efter granskningskedet och planförslaget kommer att anpassas efter förslaget.

En besöksparkering kommer att finnas i den södra delen av området för att möjliggöra besök av naturintresserade. Stigar kommer att anläggas genom området för att också öka tillgängligheten för besökare.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ämnar bygga en belyst GC-väg från Kagghamra till väg 569, buss 727, station Bergavägen. Vid busshållplatsen Bergavägen planeras det för en väderskyddad cykelparkering.

S7. Södertörns fjärrvärme AB. SBF/2018:00213–38

Har ingen erinran.

S8. Lantmäteriet. SBF/2018:00213–39

- Orientering

Grundkartan är inte utformad på sådant sätt att det går att enkelt orientera sig var man befinner sig inom fastigheten Snäckstavik 3:110. I grundkartan saknas omkringliggande fastighetsbeteckningar och gatunamn. Det är viktigt att dessa redovisas för att göra det lätt för den som är berörd av planen att hitta i plankartan.

- Utfartsförbud i plangräns

På plankartan i söder finns en sträcka med bestämmelse om utfartsförbud utlagd i planområdesgränsen. Utfartsförbud får enligt 4 kap. 9 § PBL endast läggas mot allmänna platser. Detta innebär att det inte är möjligt att lägga denna typ av bestämmelse i en planområdesgräns av följande skäl: I en planområdesgräns går det inte att säkerställa att det är allmän plats eller även i fortsättningen kommer att vara allmän plats i den angränsande planen. Bestämmelsen reglerar dessutom indirekt något som ska gälla för området utanför det i planförslaget aktuella planområdet vilket inte är tillåtet, se s. 59 i Boverkets konsekvensutredning inför införandet av de allmänna råden för planbestämmelser. Kommunen kanske kan utforma plankartan/planområdet på ett annat sätt för att undvika dessa problem eller undvika att reglera utfartsfrågan? Lantmäteriet noterar att i vissa planer har liknande problem lösts genom att kommunen har utökat planområdet med en remsa bestående av några meter allmän plats utanför utfartsförbudet.

- Val av huvudmannskap

När kommunen väljer att låta en detaljplan ha enskilt huvudmannskap för de allmänna platserna, i stället för kommunalt, ska de särskilda skälen för detta redovisas i planhandlingarna. Vid Lantmäteriets genomläsning har inte någon sådan motivering hittats i de aktuella planhandlingarna.

- Ersättning pga. skyddsbestämmelser (q)

Av planförslaget framgår inte den ev. rätt till ersättning som en fastighetsägare kan ha när kommunen inför skyddsbestämmelser i detaljplanen. Regelverket behöver redovisas tydligt i fastighetskonsekvensbeskrivningen. Frågan om ersättning som berör s.k. q-bestämmelser behandlas inte i detaljplanen.

- Delar av planen som bör förbättras

RÄTTIGHETER

Berörda rättigheter är inte redovisade i grundkartan.

VÄRME

Det saknas beskrivning om värmeförsörjning ska ske genom allmän, gemensam eller enskild anläggning.

- Delar av planen som skulle kunna förbättras

KVARTERSNAMN

Det framgår inte om detaljplanen föranleder kommunen att genom sin namnbedrning eller liknande meddela beslut om kvartersnamn.

Kommentar:

- Omkringliggande fastigheter och gatunamn ska läggas in i plankartan.
- Utfartsförbud ska inte ligga i plangräns, detta ska korrigeras.
- De särskilda skälen för enskilt huvudmannaskap ska redovisas i genomförandebeskrivningen.
- Genomförandebeskrivningen ska kompletteras med rubriken inlösen och ersättning med information om rätten till ersättning för fastighetsägaren efter införandet av skyddsbestämmelser.
- Berörda fastigheter med rättigheter ska läggas in i grundkartan.
- Samtliga bostäder kan värmas upp med enskilda frånluftsvärmepumpar eller bergvärmeanläggningar. Radhus och kedjehus har även möjlighet till en gemensam bergvärmeanläggning, vars servicehus kan lokaliserat till en separat byggrätt i plankartan. Detta läggs till i planbeskrivningen.
- Om det blir nya gator ska man kontakt karta@botkyrka.se (namnbedrning) innan granskning.

S9. Trafikförvaltningen. SBF/2018:00213–40

Kagghamra ligger utanför det som i RUFSS 2010 beskrivs som regional stadsbygd och förslaget att förtäta dessa områden skapar svaga förutsättningar för ett hållbart resande. Trafikförvaltningen har tidigare yttrat sig på Botkyrka översiktsplanens önskemål om att utveckla Kagghamra i och med att det inte är i linje med RUFSS och den bristande förutsättningen att tillgodose området med kollektivtrafik. Området kollektivtrafikförsörjs av två linjer. Längs väg 225 går linje 783 som trafikerar mellan Södertälje centrum och Nynäshamn station med avgångar var 60:e minut. Hållplats Dalsta ligger ca 2 km från detaljplaneområdet. Längs väg 569 går linje 727 var 60:e minut under rusningstrafik och

under övrig tid varannan timme. Eftersom linje 783 har högre turtäthet än linje 727 kan ett något längre avstånd till busstrafiken accepteras i Kagghamra. Detaljplanens ca 40 bostadsenheter ger inte underlag för att öka turtätheten för busslinje 727 eller 783. Det ger inte heller underlag för att dra om busslinje för att trafikera väg 570. Trafikförvaltningen planerar därmed inte för några förändringar. Trafikförvaltningen vill understryka att en god kollektivtrafik inte kommer att kunna erbjudas till planområdet och bedömer att planförslaget innebär en risk för ökat bilberoende snarare än att bidra till ökat underlag för kollektivtrafikresande. Mot bakgrund av detta efterfrågas en tydligare beskrivning av hur kommunen avser säkerställa att så många som möjligt inte väljer bilen som huvudfärdmedel vid pendling.

Viktigt är exempelvis att det finns trygga och säkra gång- och cykelvägar till närmaste busshållplats och att där finns möjlighet till säker och väderskyddad cykelparkering. Det är också viktigt att korsningspunkter för cykelstråk utformas med god sikt för både cyklister och bilister. Detta bör tydliggöras i planförslaget för gångzonen i området. Föreslagen gång- och cykelbana når inte busshållplats Bergavägen. Förslaget saknar gång- och cykelkoppling till hållplats Dalsta som har busstrafik med högre turtäthet. För att kollektivtrafiken ska användas i detta läge är gång- och cykelbanor en förutsättning. Om detta inte kan säkerställas avråder Trafikförvaltningen från att bygga bostäder i området.

Kommentar: Samhällsbyggnadsförvaltningen ämnar bygga en belyst GC-väg från Kagghamra till väg 569, buss 727, station Bergavägen för att minska bilberoendet. Vid busshållplatsen Bergavägen planeras det för en väderskyddad cykelparkering.

S10. Kagghamra tomtägarförening och Kagghamra samfällighetsförening. SBF/2018:00213–42

Första raden i planbeskrivningen säger ”aktuell detaljplan ska tillåta variation och husen ska anpassas till terrängen och kulturlandskapet”. Hur väl anser Botkyrka kommun och Samhällsbyggnadsnämnden att det efterföljs med tanke på att det ska klämmas in 45 nya bostäder på en liten areal med bland annat radhus på tomter om 245 kvm? Var finns liknande bebyggda kulturlandskap med landsbygdskaraktär i Sverige?

Kommunens avsikter för landsbygden som helhet (sid 112 i översiktsplanen 2040).

- Ta till vara landsbygdskaraktären, slå vakt om värdefulla natur- och kulturmiljövärden och fortsätta utveckla värden för besök, aktiviteter och naturupplevelser.
- Säga nej till fortsatt spridning av bebyggelse men låta landsbygden leva genom att ge utrymme för nya bostäder och fler verksamheter i angivna delar av Grödingelandet.
- Förbättra trafiksäkerheten och säkerheten för oskyddade trafikanter på vägarna. De boendes behov går före genomfart och framkomlighet för tunga transporter.
- Förbättra allmänhetens tillgång till storstadsnatur, se till att landsbygden i Botkyrka känns välkomnande. Landsbygden är som stadsbygden till för alla.

Naturen kring Kagghamra är åker- och hagmark och skogssluttningar. Strövområden för befintliga familjer i området är i stort sett begränsad till Sörmlandsleden och Grindstugans skogsområden som är en spännande lekplats för barnen i de stora klipporna på sydvästra delen av området. Det är dessutom ett område som används för att ströva omkring i markerna och plocka svamp och bär.

Vi anser att bygga 45 bostäder, placerade mitt i skogen med så små tomter som 240 kvm inte är förenligt med Botkyrka kommuns egen översiktsplan 2040, att bevara landsbygdskaraktären. I jämförelse med övriga närliggande detaljplaner för Kagghamra och Sibble, anges minsta fastighetsstorlek ligga på 1800 kvm.

Kommentar: Detaljplaneförslaget följer översiktsplanens intensjoner av förnyelse och förtätning som gäller Grödinge och landsbygden i övrigt. I översiktsplanen är området utpekade för att ge utrymme till nya bostäder på landsbygden. Den nya bebyggelsens läge och placering ska harmoniera med kulturmiljön och landskapet och det anser Samhällsbyggnadsförvaltningen att planförslaget gör i både utformning och skala. De små tomtstorlekarna beror på att Samhällsbyggnadsförvaltningen inte vill ta för mycket naturmark i anspråk och för att inte inskränka på naturvärden och arkeologiska lämningar. De stora klipporna på sydvästra delen av området kommer fortfarande vara tillgängliga för lek. Samhällsbyggnadsförvaltningen anser inte att ca 40 bostäder är för storskaligt för Grödinge utan dess storlek kommer snarare ge en bykänsla. För att behålla tillgängligheten för besökare kommer det finnas allmänna stigar och vägar genom området samt en besöksparkering i södra delen av området.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ämnar bygga en belyst GC-väg från Kagghamra till väg 569, buss 727, station Bergavägen. Vid busshållplatsen Bergavägen planeras det för en väderskyddad cykelparkering.

S11. Enheten för geografisk information SBF/2018:00213–44

- Fel Datum på grundkartan.
- För många brytpunkter på vägen i detaljplanen.

Kommentar: Datum och brytpunkter kommer att korrigeras.

S12. Trafikverket, SBF/2018:00213–45

- Väg 570

Planområdet ansluts till väg 570 som är lågtrafikerad men med fördubblad trafik sommartid. Väg 570 har idag en utformning som inte medger busstrafik. Väg 570 är på platsen ca 5 meter bred, saknar mittmarkering, har en ÅDT på 260–600 fordon varav 10% tunga utifrån mätningar 2015. Hastighetsgräns 70 km/h, bashastighet. Det saknas helt anordningar för oskyddade trafikanter längs väg 570, vägen saknar även vägbelysning. Vägen är populär hos MC-förare och drabbad av MC-olyckor. Vägstandarden är generellt låg vilket även trafikutredningen konstaterar även om det inte framgår i planbeskrivningen. Åtgärder på en statlig väg aktualiserar en relativt omfattande process både avseende tid och utredningsinsatser som bör starta med en åtgärdsvalstudie för att identifiera lämpliga åtgärdsförslag och säkerställa fortsatt hantering med involverade aktörer genom överenskommelser och eventuella avtal. Vägplan aktualiseras i regel vid ny- och ombyggnation av allmän väg. Vad gäller finansiering anser Trafikverket att kommunen bör stå för finansiering av åtgärder som aktualiseras av exempelvis en detaljplan. Trafikverket har i nuläget inga planer eller medel för utredningar eller åtgärder avseende att höja standarden på väg 570.

Kommentar: Samhällsbyggnadsförvaltningen verkar för att göra en åtgärdsvalstudie tillsammans med Trafikverket för väg 570. Detta för att identifiera lämpliga åtgärdsförslag och säkerställa fortsatt hantering med involverade aktörer genom överenskommelser och eventuella avtal. Samhällsbyggnadsförvaltningen ämnar i samband med detta också planera för en belyst GC-väg mellan Kagghamra och väg 569, buss 727, station Bergavägen. Vid busshåll-

platsen Bergavägen planeras det för en väderskyddad cykelparkering. Detta föranleder att det ritas in en gång- och cykelväg i plankartan.

Väg 570 är idag en landsväg med låg standard och det finns idag ett behov av att säkerställa en god trafiksäkerhet för samtliga trafikflöden längs med vägen. Enligt trafikutredning kommer trafiken på omgivande vägnät att öka, både till följd av en naturlig trafikökning på vägnätet och av trafikstring från planerad bebyggelse inom detaljplanerna för Kagghamra och Grindstugan. Dock bedöms inte tillkommande exploatering vara den bidragande orsaken till behovet av ombyggnad av vägen. Förvaltningen förväntar sig därför att Trafikverket kan vara en medfinansierare i detta.

- Hänsyn till oskyddade trafikanter

Trafikverket bedömer att en utbyggnad av planområdet enligt samrådsförslaget medför ett ökat bilberoende och ökade olycksrisker för oskyddade trafikanter. Därmed bedömer Trafikverket att området inte är lämpligt för permanentboende om inte åtgärder vidtas som möjliggör busstrafik på väg 570 och/eller separat GC-trafik fram till närmaste busshållplatser.

Kommentar: Samhällsbyggnadsförvaltningen ämnar bygga en GC-väg från Kagghamra till väg 569, buss 727, station Bergavägen.

Detaljplanen innehåller en bestämmelse om kortare genomförandetid för en zon längs väg 570 med avsikt att i framtiden kunna planera för en separerad GC-väg. Trafikverket anser att utbyggnad av GC-väg med vidarekopplingar till viktiga målpunkter är en förutsättning för en bostadsutbyggnad inom planområdet. Trafikverket har för närvarande inga planer på att utreda eller en utbyggnad av en statlig GC-väg utmed väg 570, det finns inte heller några medel avsatta för en utbyggnad. Se även info om förutsättningar för åtgärder på allmän statlig väg under avsnitt väg 570 ovan. Planering och byggande av gc-vägar är kostsamt och det finns stora utmaningar för Trafikverket att prioritera medel för dessa. Utifrån aktuell länsplan för transportinfrastruktur prioriteras exempelvis regionala cykelstråk. En kommunal gc- väg behöver som utgångspunkt placeras utanför vägområde för statlig väg vilket behöver beaktas. Även vid placering utanför vägområde behöver placering och utformning diskuteras närmare. Trafikverket anser vidare att det är oklart vilka bredder kommunen räknat på, sett till typsektionsbilderna så verkar kommunen utgått från minimibredden för en GC- väg.

Kommentar: En kommunal GC-väg kommer att läggas in i plankartan utanför Trafikverkets vägområde. En typsektionsbild kommer att illustreras i planbeskrivningen.

- Planområdets anslutning till väg 570

Under förutsättning av att siktförhållanden om minst 130 meter (helst 170 meter) går att uppnå i båda riktningarna utmed väg 570 så har Trafikverket inte något emot att befintlig anslutning används. Anslutningen av lokalgatan till väg 570 har dock givits en oacceptabel geometrisk utformning, troligen förorsakad av den tilltänkta avfallsstationens placering.

Åtgärder som medför förändring av befintlig anslutning behöver regleras i ett avtal med Trafikverket som hanterar former och förutsättningar för åtgärder. Ett detaljerat underlag över eventuella åtgärder på anslutningen som Trafikverket och kommunen är överens om ska ligga till grund för avtalet.

Kommentar: 130 meters fri sikt går att få ifall Trafikverket fäller några träd inom sitt vägområde. Anslutningen av lokalgatan till väg 570 kommer att korrigeras och stämmas av med Trafikverket.

- Placering av avfallsstation längs väg 570

En placering av en avfallsstation utmed väg 570 riskerar att påverka framkomligheten och trafiksäkerheten på väg 570 negativt, samt inverka menligt på drift och underhåll av den allmänna vägen. Det kommer även att uppstå oklarheter om vem som ansvarar för driften och underhållet av den föreslagna fickan och sopstationen, särskilt i de fall stationen är överfylld och skräp slängs invid containrarna. Det kommer även generera annan trafik som ska angöra fickan än sopbilen. Planen på en avfallsstation utmed väg 570 anser Trafikverket inte är acceptabel, utan stationen behöver placeras inne på området med angöring från lokalgata. Placering behöver beakta nödvändigt avstånd till väg 570 så att exempelvis inte konflikt med vägens säkerhetszon eller siktsträckor vid anslutning uppstår.

Kommentar: Avfallsstationen kommer att placeras inne i området.

- Plangräns mot väg 570

Trafikverket anser att plangränsens läge mot väg 570 som är placerad i körbanekant inte är acceptabelt då det sannolikt inkräktar på vägområdet. Vägområdet (körbana, sidoremsa, diken med slänter, eventuella bergskärningar, och ev. kantremsa) tillhörande den allmänna vägen ska inte ingå i planområdet. För generell information av omfattning av vägområde se länk nedan.

<https://www.trafikverket.se/tjanster/ansok-om/tillstand/ansok-om-ledningsarenden/Ansok-om-ledningsarenden-inom-vagomradet/infor-ansokan-om-ledningsarende-vag/Information-om-vagomradet/>

För att definiera befintligt vägområde utmed väg 570 behövs en ytterligare dialog med Trafikverket. Förutom att vägområdet inte ska ingå i planområdet anser Trafikverket generellt att gräns mellan beläggningkant och kvartersmark bör vara 8 meter utmed en väg som 570.

Kommentar: Plangränsen kommer att flyttas i plankartan så att den inte inkräktar på vägområdet, detta kommer också att stämmas av med Trafikverket.

- Vägarna 570, 569, 225

Trafikverket bedömer att beräknad trafikalstring och 2040 års trafik är tillfyllest. En notering är att i nulägesbeskrivningen beaktar kommunen att alla tre vägar har betydlig högre trafik under sommaren än vad mätt som ÅDT, medan i prognos för år 2040 beaktar kommunen inte att sommartrafiken kommer att vara högre än uppskattat ÅDT. Trafiken år 2040 är inte stor om vägarna skulle ha normal standard. Däremot är både väg 570 och väg 569 smala (ca 5 meter). 2 personbilar kan dock mötas, så med tanke på låg trafikmängd och låg andel tung trafik är inte framkomligheten problematisk, trots den låga vägstandarden. Anslutningen mellan väg 570 och väg 225 anser Trafikverket kan vara problematisk. Vid anslutningen är väg 570 endast 4 meter bredd, så två fordon kan inte mötas vid korsningen. Det är svårt att uppskatta svängandelar men bedömningen är att 90–100 fordon kommer från väg 570 att svänga norr eller söder ut och ca 20–30 fordon svänger från väg 225 under en maxtimme sommartid. Korsningen är inte trafikerad i den nivå som orsakar problem men det bör noteras att utökad trafik medför att korsningen blir problematisk både utifrån framkomlighets- och trafiksäkerhetsperspektiv. Sannolikheten bedöms som liten vid möte med tunga fordon inblandade, med tanke på den begränsade trafiken. Den planerade bebyggelsen påverkar den tunga trafiken marginellt. Emellertid kommer den tunga trafiken i byggskedet att vara relativt omfattande så det finns anledning att se över eventuellt behov av åtgärder i korsningen. Siktförhållandena i korsningen mellan 570 och 569 är mindre bra men godtagbara.

Kommentar: Trafikverket backar på punkten att det krävs åtgärder i korsningen 570/225 i byggskedet.

- Dagvatten

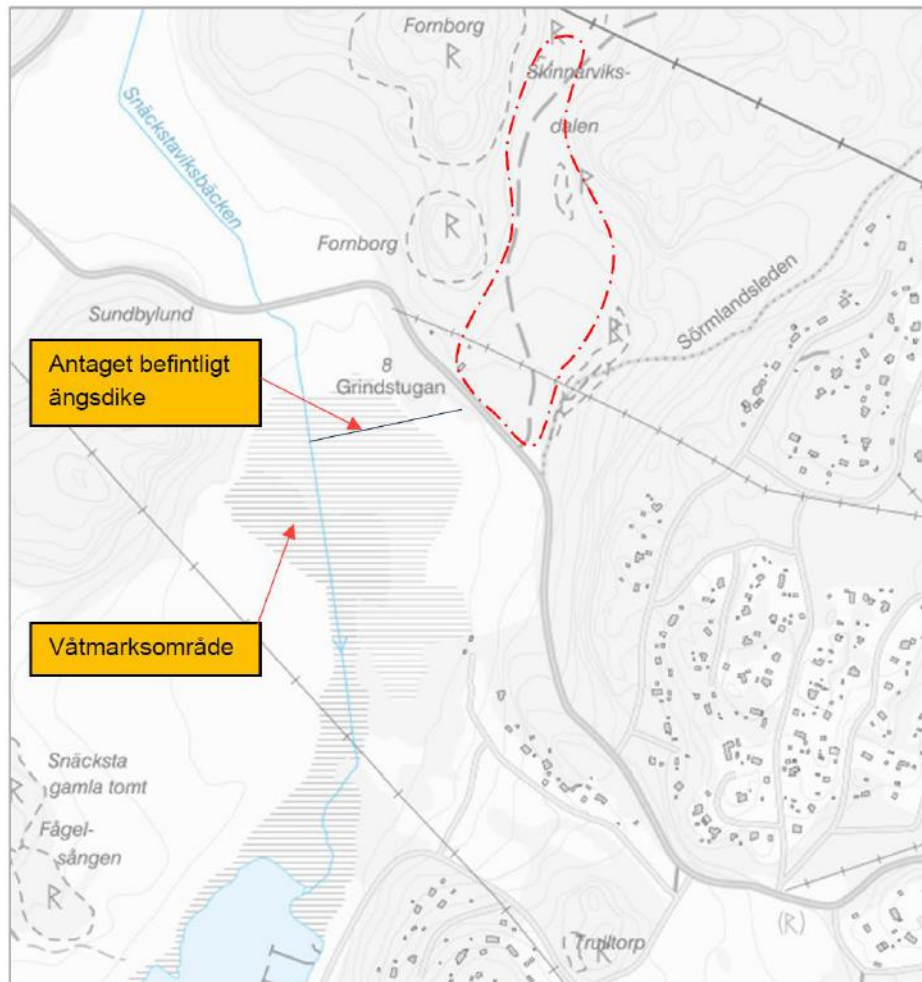
Detaljplanen redovisar att naturmark gränsande till väg 570 är avsedd för dagvattenhantering. Trafikverket ifrågasätter vad som framkommer under kapitel 6 "Förslag till dagvattenhantering" samt på sidan 18. Kommunen räknar med att ansluta utloppsledning från magasin (fördröjning) till befintligt vägdike längs med väg 570. Kommunen anger samtidigt att det inte är tillåtet att öka flödet i vägdiket, vilket kommunen vill anpassa dagvattenhanteringen till. Det är inte tillåtet att på detta sätt använda Trafikverkets vägdike för att lösa en dagvattenhantering och detta kan inte användas som dagvattenlösning för planområdet, även om kommunens avsikt är att det inte blir ökat flöde i vägdiket. Vägdiket är byggt för att lösa situationen för vägen och inte något annat. Det framgår inte hur kommunen tänker om att inte öka flödet i vägdiket mot hur det är normalt. Genom att ansluta en utloppsledning så görs ett tillägg till en lösning för vägen som inte är anpassad för denna typ av extra tillflöde. Kommunen beskriver samtidigt en alternativ lösning att anlägga en trumma under vägen till andra sidan vägen sett från planområdet, Trafikverket anser att detta är en bättre lösning. Men då behöver kommunen beskriva vad som händer på andra sidan vägen efter trumman, för nu är det bara beskrivet som en trumma som leds ut på andra sidan vägen. Kommunen måste kunna påvisa att det inte blir negativ påverkan av omgivningen eller på vägen även på den sidan av väg 570. Åtgärder inom vägområde kräver tillstånd enligt väglagen vilket är en separat process. Trafikverket tar genom detta yttrande inte ställning till förutsättning för trumma eller ledning tvärs väg 570.

Kommentar: För att undvika all dagvattenbelastning från planområdet till Trafikverkets vägdike kommer en lösning med dagvattentrumma under väg 570 att bli aktuell för att kunna leda bort dagvatten från planområdet. Dagvattenflödet till vägdiket kommer då inte öka, snarare minska. Idag finns två dagvattentrummor under väg 570 i anslutning till planområdet, se figur 1.

Figur 1. Pilar visar ungefärligt läge för lågpunkter och befintliga dagvattentrummor. Ungefärlig sydlig och sydostlig planområdesgräns visas i gult.

Huruvida de befintliga trummorna ägs och driftas av Trafikverket är oklart; ifall så är fallet kommer en ny trumma att behöva anläggas för bortledning av dagvatten från planområdet. Eftersom marken söder om planområdet har samma ägare/bostadsutvecklare kommer en lösning med öppet dike från "planområdets trumma" kunna åstadkommas. Det nya öppna diket föreslås ansluta till Snäckstaviksbäcken som mynnar i Snäckviken, Kaggjärden. För att undvika större ingrepp i ängsmarken föreslås befintliga diken i ängsmarken nyttjas. Trafikverkets dike på södra sidan väg 570 kommer därmed inte att påverkas eller få sämre funktion.

Figur 2. Planområdets ungefärliga läge (röd gränslinje) i förhållande till Snäckstaviksbacken.

- Buller

Det behöver framgå att riktvärden för trafikbuller klaras utifrån aktuell och prognostiserad trafik för år 2040. Trafikverket anser att de bullerberäkningar kommunen hänvisar till bör redovisas i planhandlingarna.

Kommentar: Bullerberäkningarna kommer att läggas till i planhandlingarna.

- Sammanfattning

Trafikverket anser att detaljplaner för bostäder ska säkerställa att det finns bra och trafiksäkra gång- och cykelkopplingar till viktiga målpunkter. Trafikverket har inga aktuella planer eller medel för utredning eller ombyggnad av väg 570 och kan inte säga när utredning och eventuella ombyggnadsåtgärder på väg 570 skulle kunna prioriteras gentemot övriga behov i länet. I nuläget finns således en risk att vägens låga standard kommer bestå, vilket kommunen måste beakta i sin planering. Trafikverket anser att det är viktigt att utreda och säkerställa genomförande av åtgärder på statlig väg som aktualiseras av kommunens exploateringsplaner och att det kan ske samordnat.

Större ombyggnader av väg 570 kräver vägplan. En eventuellt framtida vägplan kan behöva ta ytterligare mark i anspråk för väg som omfattas av detaljplanen. Detta kräver en detaljplaneändring. Trafikverket ser en svårighet att detta skulle kunna ske under genomförandetiden, något som kräver samtliga berörda fastighetsägares godkännande. Som framförts ovan anser Trafikverket att det bör säkerställas att åtgärder på statlig väg som aktualiseras av detaljplanen ska kunna ske samordnat med en detaljplan och det är därmed viktigt att detaljplanen inte utgör ett hinder för åtgärder eller eventuell vägplan.

Trafikverket anser vidare att behov av åtgärder på allmän väg som uppstår på grund av en detaljplan samt de utredningar och vägplaner som kan bli nödvändiga för att genomföra åtgärder ska bekostas av annan än Trafikverket. Trafikverket vill i dessa sammanhang teckna avtal med kommunen om finansieringsansvar. Inget sådant avtal finns idag för åtgärder utmed väg 570.

S13. Länsstyrelsen, SBF/2018:00213–56

-Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer utifrån ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL att planförslaget behöver bearbetas vad gäller frågor som rör miljö kvalitetsnormer för vatten samt översvämningsrisk. Länsstyrelsen lämnar även rådgivande synpunkter kopplade till bl.a. artskydd och fornlämningar.

-Ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Dagvattenutredningen (WSP, 2020-03-31) visar att planförslaget kommer att bidra med en ökad belastning av föroreningar till recipienten Kaggfjärden. Kommunen behöver därför visa att planförslaget inte påverkar möjligheten att

följa miljö kvalitetsnormer, MKN vatten, och göra fler åtgärder så att planförslaget inte försvårar att MKN kan följas. Bedömningen bör utgå från ett recipientperspektiv.

Kommentar: Dagvattenutredningen (WSP, 2020-03-31) hänvisar till statusklassning för recipienten i VISS daterad 2018-09-18 där måttlig ekologisk status anges. Måttlig ekologisk status baseras på en otillfredsställande situation gällande näringsämnen i recipienten, Kaggfjärden. Föroreningsberäkningar i dagvattenutredningen är gjorda i den webbaserade flödes- och recipientmodellen StormTac. I detta beräkningsverktyg grundar sig föroreningsberäkningarna på schabloner gällande markanvändning och reningsanläggningar. Schablonerna bygger på studier/statistik för områdestyper och reningsanläggningar. De värden som framkommer från StormTac kan alltså inte betraktas som exakta siffror. Värt att nämna är att beräkningarna är utförda baserat på markanvändning och anläggningar inom planområdet, inte utanför. Dagvatten inom planområdet kommer att behöva transporteras ytterligare 600–700 meter innan det når recipienten. Den ökning av ämnena fosfor och kväve som beräknas uppkomma till följd av exploateringen i det aktuella planområdet reduceras via makadamdiken, infiltration i gräsytor, underjordiskt makadammagasin samt översilningsytor. Ur ett recipientperspektiv kan dock ytterligare rening förväntas eftersom inget direktutsläpp av dagvatten från planområdet förväntas ske till recipienten. Mellan planområdet och recipient finns hagmark och våtmark. Dagvattnet föreslås under sträckan mellan planområdet och recipienten transporteras i gräsdiken som mynnar i våtmarken. Det kan därmed antas att de ämnen som uppkommer i planområdet reduceras ytterligare. Exempelvis kommer näringsämnen i vattnet att fångas upp av växtlighet dessförinnan. En schablonmässig uppskattning av vilka reningseffekter som gräsdike respektive våtmark genererar (baserat på statistik i StormTac) framgår av följande tabeller.

Tabell 2. Generella reningseffekter öppet dike, källa StormTac databas.

Ämne	Reningsgrad %
Fosfor (P)	30
Kväve (N)	20
Bly (Pb)	40
Koppar (Cu)	20
Zink (Zn)	55
Kadmium (Cd)	35
Krom (Cr)	35
Nickel (Ni)	50
Kvicksilver (Hg)	10
Suspenderat material	65
Olja	85
PAH 16	15
Bensoapyrén BaP	15

Tabell 1. Generella reningseffekter våtmark, källa: StormTac databas.

Ämne	Reningsgrad %
Fosfor (P)	50
Kväve (N)	30
Bly (Pb)	80
Koppar (Cu)	55
Zink (Zn)	60
Kadmium (Cd)	80
Krom (Cr)	60
Nickel (Ni)	25
Kvicksilver (Hg)	30
Suspenderat material	85
Olja	95
PAH 16	70
Bensoapyrén BaP	70

Värden i rött baseras på något mindre statistiskt underlag i databasen.

Det ska även noteras att när reningsanläggningar läggs i serie kommer den samlade reningseffekten att bli högre än om reningseffekter beräknas var och en för sig. (ett plus ett blir mer än två). Utan att utföra nya föroreningsberäkningar gällande det aktuella planområdet så kan man därmed fastslå att exempelvis näringsämnespåverkan från planområdet kommer att reduceras mer än de värden som anges i tabellerna 4–8 i dagvattenutredningen innan dagvattnet når recipienten. Bland påverkanskällorna för recipienten gällande näringsämnen pekas i VISS förutom urban markanvändning även jordbruk, skogsbruk, hästgårdar och enskilda avlopp ut. Som beskrivet i dagvattenutredningen står planområdet för ca 0,03 procent av den direkta fosforbelastningen på recipienten.

Översvämningsrisk

Den planerade bebyggelsen ligger i en sänka mellan två höjdparter.

Enligt dagvattenutredningen (WSP, 2020-03-31) bör avskärande diken anläggas mellan höjderna och husen för att förhindra att höga flöden rinner mot husen vid skyfall. Emellertid har utrymme för dessa diken inte reserverats i plankartan. Till nästa skede behöver dikena regleras i plankartan för att detaljplanen ska vara lämplig med hänsyn till risken för översvämning. 2 (3) Datum 2021-04-15 Beteckning 402-14153-2021

Kommentar: Avskärande diken kommer att illustreras i plankartan.

-Råd om tillämpning av 2 kap. PBL

Vattenfrågor

Gällande miljökvalitetsnormer för vatten anser Länsstyrelsen att kommunen i planbeskrivningen behöver redogöra för berörd vattenförekomst, dess status och miljökvalitetsnormer. Berörd vattenförekomst är Kaggfjärden som har måttlig ekologisk status baserad på miljökonsekvenstypen övergödning och där kvalitetsfaktorn näringsämnen har otillfredsställande status. En förbättring behöver alltså ske för att nå god status i vattenförekomsten.

Kommentar: Se svar ovan till Ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL Miljökvalitetsnormer för vatten.

Det kan också tilläggas att sedan Vattenmyndigheten fastställt statusen på Kaggfjärden till måttlig (2018-09-18), så har Kagghamra tomtförening anslutit enskilda avlopp till kommunalt VA, vilket har minskat belastningen av näringsämnen betydligt mer än vad dagvattnet från aktuell detaljplan eventuellt bidrar med. Framdragningen av kommunalt VA till Kagghamra har varit en förutsättning för detaljplan Grindstugan. Men den har framför allt minskat den totala näringsbelastningen på fjärden sammantaget från Kagghamra tomtförening och detaljplan Grindstugan. Dvs anslutningen av Kagghamra och den nya detaljplanen Grindstugan har sammanlagt mycket större minskning av närsalter, än om man låtit bli att dra fram kommunalt VA och låtit bli att göra en ny detaljplan.

Trafikfrågor

Trafikverket har i separat yttrande framfört synpunkter gällande trafikfrågor. Länsstyrelsen anser att kommunen bör se över planförslaget utifrån de synpunkter Trafikverket framför gällande trafiksäkerhet, t.ex. i fråga om placering av avfallsstationen. Kommunen bör även beakta att det inte finns några ombyggnadsplaner av väg 570 och vad det innebär för planområdet, vad gäller t.ex. kollektivtrafik. Vidare bör planområdesgräns läggas utanför den zon som utgör vägområde.

Kommentar: Kommunen beaktar Trafikverkets yttrande.

-Rådgivning gällande planens genomförbarhet

Artskydd

Det saknas en bedömning gällande planens förenlighet med artskyddsförordningen (2007:845). Inom området finns i Artportalen rapporter om bl.a. mindre hackspett, större brunfladdermus och vanlig snok. Kommunen behöver dels göra en artinventering och därefter komplettera planbeskrivningen med en bedömning över hur varje arts bevarandestatus kommer att påverkas om detaljplanen genomförs. Vidare krävs för fåglar och fladdermöss att den kontinuerliga ekologiska funktionen för de arter som omfattas av 4 § artskyddsförordningen upprätthålls, annars krävs dispens från artskyddsförordningen. Bland annat bör kommunens bedömning även inbegripa den störning i form av ljus, så kallad ljusförorening, som kan uppkomma på nattaktiva arter inom området. När kommunen vet hur varje arts bevarandestatus, på samtliga nivåer, kan komma påverkas av detaljplanens genomförande, ska kommunen bedöma vilka skydds- och försiktighetsåtgärder som krävs för att undvika att förbudet i artskyddsförordningen utlöses. Sker påverkan, på någon nivå, är planen inte förenlig med artskyddsförordningen.

Kommentar: Det kommer göras en artinventering efter granskningskedet.

Fornlämningar

Det framgår inte av planbeskrivningen att fornlämning berörs av kvartersmark. Det gäller norra delen av fornlämning L2013:9338. Avstyckningar som berör och delar fornlämningar bör i första hand undvikas. Påverkan på fornlämningen bör därför framgå av planbeskrivningen och redovisas inför framtida prövning av bygglov och fastighetsbildning. 3 (3) Datum 2021-04-15 Beteckning 402-14153-2021

Kommentar: Fornlämning L2013:9338 ligger utanför kvartersmark. Det mesta av den ligger utanför planområdet och en liten kant av den ligger på naturmark där inte avskärande diken ska vara. Detta ska tydliggöras.